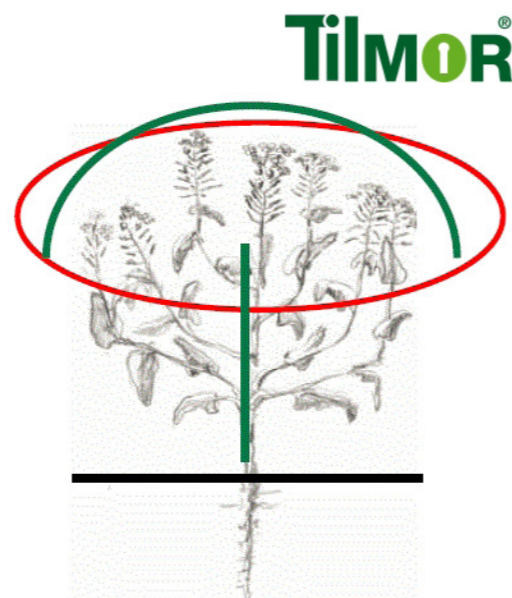
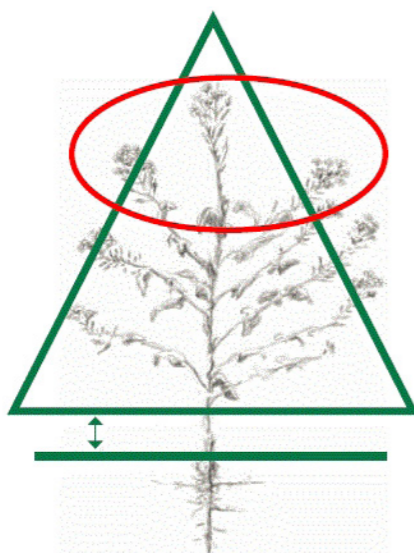

Ochrana ozimnej repky na jar

Výmera pestovanej repky olejky na Slovensku sa ostatné dva roky udržuje nad hranicou 150 tisíc hektárov. So zvýšenou intenzitou pestovania repky a skráteným intervalom striedania plodín sa vytvorili vhodné podmienky pre rozširovanie patogénov a škodcov, ktorí sa v minulosti v takej miere nevyskytovali. V skorom jarnom období je potrebné vykonať čím skôr jarnú inventarizáciu a vyhodnotiť stav a poškodenie porastov po zime.

Po roztopení sa tohtoročnej snehovej pokrývky bude výrazný regionálny rozdiel v teplote pôdy a v termíne náletu škodcov repky do porastov na juhozápade Slovenska oproti zvyšným chladnejším regiónom Slovenska. Dôležité je pri zvýšení maximálnych denných teplôt nad hranicu 10 °C kontrolovať porasty repky, všimnúť si drobné kruhové otvory na listoch spôsobené pohlavným dospelostným požerom imág krytonosov a hľadať týchto škodcov nielen na listoch, ale aj v pazuchách listov a aplikáciu naplánovať tesne po vrchole náletu. V rámci súčasnej ponuky insekticídov na ošetrenie repky proti krytonosom, spĺňa požiadavky praxe na dlhodobú účinnosť a klasifikáciu z hľadiska ochrany včiel prípravok Proteus® 110 OD. Tento insekticíd dosahuje rýchlu kontaktnú a systémovú účinnosť počas 10 – 14 dní (v závislosti od rýchlosti nárastu rastlinnej hmoty repky) proti širokému spektru žravých a cicavých škodcov na

Porovnanie rozmiestnenia kvetenstiev rastliny neošetrenej (tvar „vianočný stromček“) a ošetrenej Tilmorom (tvar „dáždnik“).

repke, obilnínach, cukrovej repe a zemiakoch. V repke je prevažne aplikovaná dávka 0,6 l.ha⁻¹ (registrovaná dávka je 0,5 – 0,7 l.ha⁻¹). Pôsobením tohto systémového insekticídu vo formulácii olejová

disperzia je taktiež výrazne obmedzené liahnutie lariev z vajčiek nakladených v stonkách. Mladé larvy vyliahnuté v krátkom čase pred aplikáciou hynú po požere rastlinných pletív.

Po dlhom zimnom období je dôležité zamerať pozornosť aj na zdravotný stav porastov repiek. Najnebezpečnejšou chorobou skorého jarného obdobia je pravidelne v posledných rokoch skorého jarného obdobia je fómová hniloba. V súčasnosti je rozšírenie fómovej hniloby vo všetkých oblastiach pestovania repky a jej výskyt a škody na úrode zaznamenávame každoročne. Účinným chemickým riešením skoréj jarnéj fungicídnej ochrany je dvojzložkový prípravok Tilmor®. Okrem fómovej hniloby Tilmor® pôsobí komplexne proti čiernej repkovej, plesni šedej, bielej hnilobe a ďalším chorobám.

Účinkuje taktiež kuratívne a eradikatívne proti chorobám, ktoré sa už v porastoch repky ozimnej, repky jarnej alebo horčice vyskytujú. Oproti štandardným fungicídum obsahuje nové rozpúšťadlá a zmáčadlá, ktoré umožňujú lepšie zachytenie na voskovej vrstve listu a zároveň lepší príjem účinných látok. Tilmor® je kombinovaný fungicíd s dvomi účinnými látkami, ktoré sa vo svojom pôsobení vhodne dopĺňajú a vzájomne sa podporujú. Prothioconazole sa od iných azolových účinných látok líši tým, že pozitívne ovplyvňuje fyziologické procesy v rastlinách, zvyšuje odolnosť voči stresujúcim nepriaznivým podmienkam (sucho, teplo...) a zlepšuje výkonnosť fotosyntézy. Vďaka tomuto efektu je po aplikácii pravidelne zaznamenávané navyšenie úrody aj v rokoch s niž-

ším infekčným tlakom patogénov. Tilmor® zabezpečuje taktiež optimálny rastovo-regulačný efekt pre vývoj rastlín repiek. U rastlín repiek prevláda silná apikálna dominancia hlavnej stonky, vetvy sú slabšie vyvinuté a celkový habitus rastlín je podobný tvaru „vianočného stromčeka“. Pri porastoch ošetrených Tilmorom dochádza k skráteniu hlavnej stonky a k podpore tvorby silnejších vetiev s vysokým podielom kvetov tzv. „dáždnikový efekt“. Kvitnutie a dozrievanie šesúľ je v takto ošetrených porastoch vyrovnannejšie, čo zabezpečí nižšie zberové straty. Najmä pri riedkych a stredne hustých porastoch je potrebné zahájiť aplikáciu Tilmoru v dávke 0,8 l.ha⁻¹ ihneď po otvorení jarnej vegetácie. Neskoršie aplikácie pred kvitnutím sú vhodnejšie najmä pri hustých porastoch, kde hrozí vyššie nebezpečenstvo poliehaní.

Ochrana proti blyskáčikovi repkovému je rozdielna z hľadiska načasovania podľa jednotlivých ročníkov a lokalít. Proti blyskáčikovi sú u nás používané prevažne pyrethroidy kvôli cene ošetrenia, ale investícia do systémovo pôsobiaceho insekticídu je ekonomicky výhodnejšia. Na lokalitách, kde pyrethroidné insekticidy opakovane počas min. 2 rokov

Krytonos a úživný požer imág na liste.

zlyhali v účinnosti napriek tomu, že aplikácia bola vykonaná pri teplotách do 23 °C, je potrebné použiť prípravok z inej skupiny účinných látok. Vhodným riešením na ochranu proti blyskáčikovi je systémovo pôsobiaci prípravok Biscaya® 240 OD v dávke 0,2 l.ha⁻¹. V období kvitnutia repky je nutné dôkladné sledovanie výskytu šesúľových škodcov, najmä výskytu byľomora kelového. Škodlivosť týchto škodcov je niektorými pestovateľmi podceňovaná, pretože prehliadka v kvitnúcom poraste s následným určením intenzity tlaku škodcov je po celej ploche veľmi náročná.

Insekticídne ošetrenie by malo byť vykonané po zistení výskytu krytonosa šesúľového v priemere dvoch imág na rastlinu alebo jedného byľomora kelového v priemere na rastlinu. Odporúčaným riešením je insekticíd Biscaya® 240 OD v dávke 0,3 l.ha⁻¹ vďaka dostatočne dlhej systémovej účinnosti. Olejová disperzia (OD formulácia) insekticídov Biscaya® 240 OD a aj Proteus® 110 OD umožňuje po aplikácii dosiahnuť lepšiu priľnavosť prípravkov na ošetrených rastlinách, zlepšuje sa pokrytie ošetrených rastlín, taktiež prienik do listov a stoniek, zrýchľuje sa distribúcia systémovej účinn-

nej látky v rastlinných pletivách a odolnosť proti zmytiu dažďom.

Na fungicídnu ochranu repky v období kvitnutia je potrebné siahnuť po širokospektrálnom prípravku s dlhodobou účinnosťou. Proti štyrom najvýznamnejším chorobám repky ako je biela a fómová hniloba, alternárvová škvrnitosť a plesň siva je registrovaný fungicíd Propulse. Okrem vlastnej fungicídnej ochrany pôsobí Propulse® priaznivo na spevnenie šesúľ, a tým tiež na zníženie zberových strát. Výsledky získané pri testovaní v Nemecku a Českej republike na Mendelovej univerzite v Brne dokazujú až o 25 % zvýšenú pevnosť šesúľ. Optimálny aplikačný termín s ohľadom na vývojový cyklus bielej hniloby je v období opadávania prvých kvetných lupienkov až do obdobia plného kvitnutia. Vzhľadom k dlhodobému pôsobeniu Propulse® je však možné pristúpiť aj k skorším aplikačným termínom pričom odporúčaná základná dávka Propulse® je 1 l.ha⁻¹. Zníženie dávky na 0,8 l.ha⁻¹ je možné pri predpokladanom nižšom tlaku hubových chorôb.

Používajte prípravky na ochranu rastlín bezpečným spôsobom. Pred použitím si vždy prečítajte etiketu a informácie o prípravku.

Ing. JÁN HANUSKA, Bayer

Byľomor kelový.

Vetvenie stonky - miesto možnej infekcie.

Vetvenie stonky - prejav bielej hniloby.